

Колоноскопия: рациональный подход к подготовке

Колоноскопия имеет основополагающее значение для скрининга и своевременной диагностики различных заболеваний толстой кишки, в том числе такой серьезной онкологической патологии, как колоректальный рак. Поэтому особенно важно, чтобы данное эндоскопическое исследование было выполнено максимально качественно. В статье пойдет речь о принципах подготовки пациента к проведению колоноскопии, ведь именно от качества очищения кишечника перед исследованием в конечном итоге зависит его информативность. Для того чтобы разобраться в основных аспектах данного вопроса, мы обратились на кафедру гастроэнтерологии, диетологии и эндоскопии Национальной медицинской академии последипломного образования им. П.Л. Шупика.



Об актуальности проблемы заболеваний кишечника и о роли колоноскопии в современной колопроктологии корреспонденту нашего издания рассказала ведущий отечественный эксперт в области гастроэнтерологии, член-корреспондент НАМН Украины, заведующая кафедрой гастроэнтерологии, диетологии и эндоскопии Национальной медицинской академии последипломного образования им. П.Л. Шупика, доктор медицинских наук, профессор Наталья Вячеславовна Харченко.

Уважаемая Наталья Вячеславовна, почему к заболеваниям кишечника сегодня приковано столь пристальное внимание мировых и отечественных специалистов в области колопроктологии?

— На протяжении последних нескольких лет отмечается стремительный рост распространенности в популяции функциональных и органических

заболеваний органов пищеварения, в том числе кишечника. По данным различных европейских источников, функциональными заболеваниями кишечника страдает в среднем около 25% мирового населения. В значительной мере это связано с ненадлежащим отношением людей к качеству и культуре питания. Кроме того, не стоит забывать и о таких негативных факторах, как необоснованный и неконтролируемый прием лекарственных препаратов, так или иначе влияющих на функцию желудочно-кишечного тракта (ЖКТ), увеличение распространенности глистных инвазий, злоупотребление алкоголем, а также хронический стресс.

Следует отметить, что в последнее время в экономически развитых странах увеличивается и распространенность классических воспалительных заболеваний кишечника — неспецифического язвенного колита (НЯК) и болезни Крона (БК). При этом также возрастает число обращений за квалифицированной медицинской помощью пациентов с жалобами, обусловленными нарушениями кишечного пищеварения.

Одним из наиболее недооцененных нарушений, которое лежит в основе многих заболеваний кишечника, является дисбиоз. Как правило, с кратковременным нарушением микробиотоза кишечника организм может справиться самостоятельно. Однако, как это часто происходит на фоне длительного применения антибактериальных препаратов, развитие дисбиоза может привести к более серьезным патологическим состояниям, в том числе синдрому раздраженного кишечника (СРК). Как известно, СРК на фоне дисбиоза характеризуется способностью потенцировать негативное воздействие последнего, и наоборот. В итоге значительно возрастает риск развития воспалительных заболеваний кишечника и, что особенно важно — онкологической патологии.

Какому из инструментальных методов обследования следует отдавать предпочтение при использовании с целью скрининга и диагностики заболеваний кишечника и почему?

— В Украине, как и во всем мире, отмечается тенденция к увеличению распространенности онкологической патологии, в том числе злокачественных новообразований ЖКТ. При этом лидирующие позиции в структуре онкологических заболеваний ЖКТ занимает колоректальный рак. К сожалению, в большинстве случаев злокачественные новообразования в кишечнике выявляют уже на поздних стадиях. На этом этапе здоровье и жизнь пациента находятся в руках хирургов и онкологов, а конечные результаты лечения (в том числе показатели выживаемости) оставляют желать лучшего. Поэтому особенно важно диагностировать процесс формирования онкологической патологии на стадии предрака, а в лучшем случае — не допустить и его развития.

В соответствии с системой скрининга колоректального рака, принятой Всемирной организацией здравоохранения (ВОЗ), одним из основных методов диагностики и профилактики колоректального рака является своевременное и качественно проведенная колоноскопия. Именно колоноскопия позволяет наиболее точно определить наличие патологических изменений в слизистой оболочке кишечника и разработать дальнейшую тактику профилактики и/или лечения. Профилактический подход заключается в проведении лечения воспалительных заболеваний кишечника, коррекции дисбиотических нарушений, а также в организации правильного, полноценного и адекватного питания.

Каким категориям пациентов в первую очередь показано выполнение данной диагностической процедуры?

— В случае отсутствия жалоб колоноскопию следует проводить всем лицам в возрасте старше 50 лет (1 раз каждые 5 лет). Если же у пациента есть жалобы со стороны ЖКТ, в частности связанные с нарушениями кишечной фазы пищеварения, колоноскопию следует выполнять независимо от возраста пациента. В первую очередь это касается пациентов с наследственной предрасположенностью к онкологической патологии кишечника, а также с наличием «симптомов тревоги»: быстрое беспричинное снижение массы тела, анемия, патологические выделения из толстой кишки (кровь, гной, слизь). Колоноскопию также необходимо проводить с целью контроля состояния слизистой оболочки кишечника у пациентов после удаления полипов или других опухолевых образований.

Безусловно, к особой группе пациентов, которым регулярно проводится колоноскопия, относятся больные НЯК и БК. У данной категории пациентов колоноскопия является обязательным диагностическим методом контроля эффективности лечения заболевания, а также важным прогностическим инструментом.

Кроме того, колоноскопия показана пациентам с ишемическим, лучевым (радиационным) или постинфекционным колитом, а также при обострении заболеваний кишечника и появлении жалоб, характерных для его поражения.

Расскажите, пожалуйста, о значении правильной подготовки к выполнению колоноскопии. Как она влияет на результат данного исследования?

— Результат эндоскопической диагностики во многом зависит от квалификации врача-эндоскописта и соблюдения им всех правил выполнения данного исследования. Немаловажным также является наличие качественной аппаратуры. Однако даже при наличии современного оборудования и высокой квалификации врача-эндоскописта неудовлетворительная подготовка пациента к колоноскопии исключает возможность качественной оценки состояния слизистой оболочки кишечника. Правила подготовки к колоноскопии в целом универсальны и подразумевают назначение наиболее эффективных современных средств для очищения кишечника перед данной процедурой.



Докладніше про особливості підготовки пацієнтів до колоноскопії розповів доцент кафедри гастроентерології, дієтології та ендоскопії Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, кандидат медичних наук Ігор Ярославович Лопух.

Ігор Ярославовичу, яким фармацевтичним препаратам для очищення кишечника перед колоноскопією (або перед виконанням хірургічних операцій на товстій кишці) сьогодні віддається перевага і чому?

Колокіт®

ТАБЛЕТКИ 1500 мг

НАТРИУ ДИГІДРОФОСФАТ МОНОГІДРАТ • НАТРИУ ГІДРОФОСФАТ БЕЗВОДНИЙ

ДОВЕДЕНА ЕФЕКТИВНІСТЬ*




КОЛОКІТ® – НАДІЙНИЙ ПОМІЧНИК В ОЧИЩЕННІ КИШЕЧНИКУ

* USCOL: Hagege H. et al. Real-life conditions of use of sodium phosphate tablets for colon cleansing before colonoscopy // Endosc. Int. Open. – 2015. – V. 3 (4): E346–E353.
Інформація про лікарський засіб. Колокіт® таблетки Р.Л. УА/15627/01/01 від 22.11.2016.
Повна інформація про застосування та повний перелік побічних реакцій містяться у листку-вкладці. Інформація призначена для поширення на спеціалізованих семінарах, конференціях, симпозиумах з медичної тематики для медичних і фармацевтичних працівників. Затверджено до друку: лютий 2018 р.
ТОВ «Майолі Україна»: вул. Кирилівська, 15-А, м. Київ, 04080. Тел.: +38 (050) 814 23 97. www.mayoly-spindler.com.



— Задля поліпшення візуалізації перед проведенням колоноскопії та спрощення хірургічного втручання в сучасній колопроктології використовують препарати, які очищують кишечник. При виборі такого засобу слід врахувати його ефективність із позицій доказової медицини, а саме — наскільки добре він очищує кишечник згідно з Бостонською шкалою оцінки якості підготовки кишечника (BBPS).

Звичайно, в кожного ендоскопіста чи лікаря-гастроентеролога, які займаються підготовкою пацієнта до діагностичної колоноскопії чи хірургічної процедури, є свої пріоритети стосовно вибору того чи іншого засобу для очищення кишечника. До засобів, які сьогодні використовують найчастіше, належать препарати на основі макроголу.

Дуже важливо, щоб обраний препарат спричиняв мінімальну кількість побічних ефектів, а також був зручним та комфортним у застосуванні для пацієнта. Перед діагностичною чи лікувальною процедурою (ендоскопією, хірургічним втручанням) пацієнт має випити великий об'єм рідини (близько 3 л). Якщо обраний засіб містить ароматизатори, це не завжди позитивно сприймають пацієнти і більшість із них скаржаться на те, що їм не так складно перенести саму процедуру колоноскопії, як підготовку до неї. Саме тому актуальним питанням є вибір такого засобу для очищення кишечника, застосування якого не передбачатиме прийому таких значних об'ємів ароматизованого розчину і буде більш зручним для пацієнта, зберігаючи при цьому свою ефективність.

Нещодавно на фармацевтичний ринок України був введений французький препарат Колокіт® (Лабораторії Майолі Спіндлер), спеціально призначений для підготовки кишечника до колоноскопії та хірургічних втручання. Розкажіть, будь ласка, про його переваги.

— Колокіт® — ефективний послаблювальний засіб з осмотичним механізмом дії, до складу якого входять натрію дигідрофосфат моногідрат і натрію гідрофосфат безводний. Головною перевагою препарату є таблетована форма випуску. При цьому кожен таблетку потрібно лише запити водою або будь-якою прозорою рідиною (виноградним чи яблучним соком без м'якоті, чаєм, чорною кавою, слабогазованим або негазованим безалкогольним напоєм тощо). Колокіт® не має вираженого смаку, його не потрібно розчиняти, що вирізняє його серед інших препаратів цієї групи. Спираючись на свій клінічний досвід, можу сказати, що це значно покращує сприйняття процедури пацієнтами. У свою чергу зручність цього способу підготовки кишечника та висока прихильність пацієнтів до його застосування спрощує і саму процедуру. Використання препарату Колокіт® також підвищує якість отриманих даних (зменшується ймовірність пропустити патологічні зміни слизової оболонки), а також дає змогу значно зменшити витрати часу на проведення колоноскопії та знизити ризик розвитку ускладнень.

Як правильно приймати Колокіт® при плановій підготовці до колоноскопії?

— Особливу увагу при підготовці до колоноскопії слід приділити саме двоетапному підходу:

- 1-й етап — увечері напередодні процедури (препарат приймають по 4 таблетки кожні 15 хв, запиваючи їх 250 мл води, протягом 1 год, загалом — 20 таблеток);

- 2-й етап — у день проведення процедури за 4-5 год до неї (препарат приймають по 4 таблетки кожні 15 хв, запиваючи їх 250 мл води, протягом 30 хв, загалом — 12 таблеток).

Якщо процедуру призначено на ранок, пацієнт має прийняти препарат за запропонованою схемою увечері напередодні процедури з інтервалом між етапами близько 4 год.

Загальна кількість випитої при підготовці рідини становить 2 л.

Які рекомендації слід надати пацієнту щодо дотримання водного балансу та дієти під час прийому препарату Колокіт®?

— Оскільки препарат має властивість затримувати рідину в кишечнику, тим самим сприяючи його розтягненню та активно стимулюючи перистальтику, дуже важливо дотримуватися адекватного водного балансу під час підготовки до проведення колоноскопії. Тому пацієнтів слід обов'язково попередити про необхідність суворого дотримання рекомендацій щодо достатнього споживання рідини — це потрібно для того, щоб компенсувати її втрати, спричинені посиленою перистальтикою кишечника.

Що Ви можете сказати про власний клінічний досвід використання препарату Колокіт®? Які, на Вашу думку, перспективи його застосування в Україні?

На нашій кафедрі уже є позитивний досвід використання препарату Колокіт®.

Спостерігали якість підготовки до колоноскопії у 20 пацієнтів.

Стать: 12 чоловіків і 8 жінок віком від 18 до 65 років.

Діагноз при направленні: СПК — 11 осіб, обстеження — 6, постінфекційний коліт — 3.

Всі пацієнти, які з метою підготовки приймали Колокіт®, відзначали простоту його застосування і доступну для розуміння схему прийому порівняно з іншими засобами (ті, які мали такий досвід).

Згідно з даними оцінки за Бостонською шкалою (BBPS), цей препарат дуже якісно очищує кишечник перед процедурою колоноскопії та завдяки цьому користується заслуженою популярністю серед ендоскопістів у Європі.

У нашому випадку у 90% пацієнтів підготовку до колоноскопії з препаратом Колокіт® оцінено як добру.

Також було відмічено 100% відмінну переносимість препарату. Порушень гідроелектролітного балансу не було виявлено.

В Україні препарат Колокіт® вже встиг отримати перші позитивні відгуки як пацієнтів, так і фахівців і, безсумнівно, займе належне місце серед сучасних препаратів для підготовки кишечника до колоноскопії чи хірургічних операцій. Я впевнений, що з часом клінічний досвід переконливо підтвердить переваги його використання як надійного засобу для очищення кишечника перед проведенням діагностичних процедур та оперативних втручання.

Підготував **Антон Вовчек**



РЕЄСТРУЙТЕСЯ НА САЙТІ:
www.chil.com.ua

"ЛЮДИНА ТА ЛІКИ" - УКРАЇНА 2018 ХІ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС

27 - 29 березня м. КИЇВ
Конференц-хол "ДЕПО"
вул. Антоновича, 50

24 травня	м. Чернівці готель "Буковина", вул. Головна, 141
12 (13) вересня	м. Дніпро КДЦ "Менора", вул. Шолом-Алейхема, 4/26
5 жовтня	м. Одеса ГК "Одеса", Гагаринське плато, 5
19 жовтня	м. Львів готель "Супутник", вул. Княгині Ольги, 116
9 листопада	м. Запоріжжя м. Запоріжжя
23 листопада	м. Харків м. Харків

Дивіться пряму інтернет-трансляцію
обраних лекцій на головній сторінці порталу
www.chil.com.ua

Оргкомітет: ТОВ «Нью Віво»
Адреса: м. Київ,
вул. С. Петлюри, 13/135, офіс 23 (2 поверх)
Тел./факс: +38 044 287 07 20
e-mail: office@newvivo.com.ua

ГОЛОВНІ ПОДІЇ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

За підтримки:	Офіційна підтримка:	Генеральний партнер:
Президента України	Міністерства охорони здоров'я України	Київської міської державної адміністрації
Кабінету Міністрів України	Міністерства охорони здоров'я України	Капкан
Під патронатом:	Організатори:	Офіційний партнер:
Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я	НАМПО імені П. Л. Шупика	Medical School
Національна академія медичних наук України	ЛМТ	ЛМТ

IX МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ ФОРУМ

VII МІЖНАРОДНИЙ МЕДИЧНИЙ КОНГРЕС

НСМ МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ МЕНЕДЖМЕНТ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

25-27 квітня 2018 року

КРАЇН	35	60	НАУКОВИХ ЗАХОДІВ
ЕКСПОНЕНТІВ	400	750	ДОПОВІДАЧІВ
ВІДВІДУВАЧІВ	15000	100	ЛІКАРСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Україна, Київ,
вул. Салютна, 2-Б



MEDICAEXPO Міжнародна виставка охорони здоров'я
PHARMAEXPO Міжнародна фармацевтична виставка

- ✓ Весь спектр обладнання, техніки, інструментарію для медицини, новинки фармацевтичних препаратів від світових та вітчизняних виробників
- ✓ Науково-практичні заходи
- ✓ Школи та майстер-класи на діючому обладнанні

З питань участі у виставках:
☎ +380 (44) 206-10-16
@ med@lmt.kiev.ua



З питань участі у Конгресі:
☎ +380 (44) 206-10-99
@ congress@medforum.in.ua

WWW.MEDFORUM.IN.UA